

BLOK ZİNCİR, BİTCOİN VE GELECEK

SELAMİ ÖKTEM'İN KÖŞE YAZISI

Neden İngilizce öğrenmeliyiz diye sorduklarında cevabım hep aynı oluyor: "Dünyaya evrensel bir bakış açısı ile bakabilmek için İngilizce öğrenmeliyiz." Çünkü dünya güneş etrafında dönerken bir yandan da kendi içinde gelişiyor ve dönüşüyor. Yaşanan bu gelişmelere uzak kalmamak için ya çok gezmeli ya çok bilmeliyiz ama her ikisini de başarabilmek için İngilizce öğrenmeliyiz. Örneğin yıllardır konuşulan Blockchain ve Bitcoin gibi kavramları bizler yakın bir zamanda sık sık duymaya başladık. Oysa İngilizce bilip yabancı kaynakları da inceleyseydik çok daha önce bu kavramlardan haberdar olabilirdik. Peki bu kavramlar bize ne söylüyor bir inceleyelim.

2018 yılında birçok şey yaşandı fakat yıla damga vuran olaylardan biri de Bitcoin denen sanal paranın %70'lere varan değer kaybı yaşamasıydı. Aralık 2017' de yaklaşık olarak 20 bin dolar seviyesinde olan bir Bitcoin'in değeri, Haziran 2018' e gelindiğinde 6 bin dolar seviyesine kadar düşmüştü. Bu düşüşte sanal paranın ne olduğunu bilmeyen ve fazla risk alan birçok kişi parasının eridiğine şahit oldu. Felaket tellallarından bu durumun da bir balon olduğunu ve artık patladığını dinledik. Peki ama nedir bu Bitcoin?

Bitcoin bir sanal paradır. Dolar gibi ya da Türk Lirası gibi bir kişiden başka bir kişiye aktarılabilir, herhangi bir şey almak için kullanılabilir bir değerdir. Ancak asıl önemli olan kısmı neden hali hazırda Dolar gibi kullanılan paralar varken Bitcoin'e ihtiyaç olduğudur.

10 Mayıs 2018 tarihinde Gümüşhane Üniversitesinde Eyüphan Özyurt ile birlikte GATT' ın (Gümüşhane Akademik Tartışma Topluluğu) konuğu olarak Blockchain' den Bitcoin'e kadar birçok şeye açıklık getirdik. Bu vesileyle başta Gümüşhane Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. Halil İbrahim Zeybek olmak üzere bize bu fırsatı sunan GATT ailesine teşekkür ediyorum. Yaptığımız söyleşide Bitcoin'in özellikle uluslararası transferlerde hem hız hem de değer anlamında avantaj sağladığını belirtmiştik. Yani diyelim ki 1000 Dolar kadar bir paranız var ve Amerika ya da Almanya gibi başka bir ülkeye transfer etmek istiyorsunuz. Bu durumda para transfer şirketleri hem paranızın bir kısmına el koyuyor hem de birkaç günü bulabilecek bir transfer süreci yaşamana neden oluyorlar. Oysa paranızla Bitcoin olarak transferi gerçekleştirmek isterseniz bu süre en fazla yarım saatinizi alacaktır. Üstelikte paranızdan transfer şirketlerinin kestiği kadar büyük bir kesinti yaşamadan paranızı transfer etmiş olacaksınız. Bunun yanında Bitcoin transferlerinde zaman sınırlaması yoktur. Haftasonu, gece veya istediğiniz herhangi bir zaman istediğiniz kişiye aktarım yapabilirsiniz. Bitcoin' in yeniliklerini daha fazla konuşabiliriz ancak ondan daha da önemli olan ve gelecekte çok sık duyacağımız "Blockchain" kelimesinden size bahsetmek istiyorum. Bitcoin de aslında blockchain teknolojisinin bir ürünüdür. Bu yüzden blockchain aslında asıl odaklanmamız gereken kısımdır. Blockchain'i Türkçe'ye Blok Zincir olarak çevirebiliriz. Peki blok zincir ne demek?

İçinde şifre ve bilgi olan blokların birbirine bağlanarak büyümesi blok zinciri oluşturuyor. Her blok kendisinden önceki bloğun ürettiği matematiksel şifreyi bilerek önceki blokla bağlantı kuruyor, oluşan zincire yeni bir bilgi ekliyor ve ardından sonraki blok için yeni bir matematiksel şifre üretiyor. Böyle böyle zincir büyüdükçe büyüyor. Bilgiler ağda bu şifreleri doğrulayan bilgisayarlarca saklanmış oluyor. Bunu anlattığımda akla gelen ilk soru hep ya kötü niyetli birileri üretilen şifreyi kırarak olursa oluyor. Ama merak etmeyin sistem günümüz bilgisayarlarının kırabileceği kadar basit bir şifre üretmiyor. Ağdaki bütün bilgisayarlar bilgilerin hepsini tutuyor ve herhangi bir sanal saldırıda ağa bağlı bilgisayarların en az yarısından fazlasında değişiklik yapmanız gerektiği için saldırılara karşı da son derece güvenli bir sistem oluşuyor.

Sonuç olarak Milli Eđitim Bakanımızın Blockchain'den bahsetmesinden sonra son olarak da Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın "Elektronik para dűşüncemiz var." Demesi yakında hem blok zincirden hem de sanal paradan çokça bahsedeceğimizi gösteriyor.